

Πίνακες

Δημήτρης Φωτάκης

Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών
Συστημάτων

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Πίνακες (arrays)

- Αποθήκευση πολλών αντικειμένων
 - ίδιου τύπου δεδομένων,
 - σε συνεχόμενες θέσεις μνήμης.

```
int A[100]; double D[50];  
struct info { ... } B[N]; // N σταθερά
```

A

10	20	5	1	...	50	8
----	----	---	---	-----	----	---

- Η αρίθμηση αρχίζει από το 0 !

```
for (i = 0; i < 100; i++)  
    A[i] = 0;
```

Πίνακας ως ΑΤΔ

- Αποθήκευση **διατεταγμένων ζευγαριών** (*index, value*) με **διαφορετικό index** για κάθε αντικείμενο.
{(A, 9.5), (B, 8), (Γ, 4), (Δ, 3.5), (E, 10), (Z, 9), (H, 7.5) }
- Συχνά index **δεν έχει σημασία**. Μόνο ότι είναι **διαφορετικό**.
- Λειτουργίες:
 - **Δημιουργία** (στατική, δυναμική).

```
int A[100]; int *A = new int[size];
```
 - **Αποθήκευση** (*index, value*): τιμή *value* στη θέση *index*.

```
A[index] = value;
```
 - **Προσπέλαση** (*index*): επιστρέφει *value* στη θέση *index*.

```
return (A[index]);
```
- Εξαιρετικά εύκολη υλοποίηση. Ελάχιστος χώρος.
- Χρόνος: δημιουργία: $O(n)$. αποθήκευση – προσπέλαση: $O(1)$.

Πολυδιάστατοι Πίνακες (matrices)

- Αποθήκευση αριθμητικών δεδομένων

```
int A[N][M]; double D[N][M]; // N, M σταθερές  
for (i = 0; i < N; i++)  
    for (j = 0; j < M; j++)  
        A[i][j] = 0;
```

- Μονοδιάστατοι πίνακες (arrays) αρκούν για υλοποίηση πολυδιάστατων (matrices).

Αρίθμηση κατά Γραμμές - Στήλες

- Αρίθμηση κατά **γραμμές** (C, C++).

$$loc(N, M, i, j) = i \times M + j$$

	$j=0$	$j=1$	$j=2$	$j=3$	$j=4$	$j=5$	
$i=0$	0	1	2	3	4	5	$N=3$ $M=6$
$i=1$	6	7	8	9	10	11	
$i=2$	12	13	14	15	16	17	

$loc(N, M, i, j) = i \times M + j$

- Αρίθμηση κατά **στήλες**.

$$loc(N, M, i, j) = j \times N + i$$

	$j=0$	$j=1$	$j=2$	$j=3$	$j=4$	$j=5$	
$i=0$	0	3	6	9	12	15	$N=3$ $M=6$
$i=1$	1	4	7	10	13	16	
$i=2$	2	5	8	11	14	17	

$loc(N, M, i, j) = j \times N + i$

Άθροισμα Πινάκων

- **Άθροισμα** $C[i][j] = A[i][j] + B[i][j]$

```
int A[n][m], B[n][m], C[n][m];
for (i = 0; i < n; i++)
    for (j = 0; j < m; j++)
        C[i][j] = A[i][j] + B[i][j];
```

- Γραμμικός χρόνος $O(nm)$ (βέλτιστος).

Γινόμενο Πινάκων

- **Γινόμενο** $C[i][j] = \sum_{k=0}^{p-1} A[i][k] \times B[k][j]$

```
int A[n][p], B[p][m], C[n][m];
for (i = 0; i < n; i++)
    for (j = 0; j < m; j++) {
        C[i][j] = 0;
        for (k = 0; k < p; k++)
            C[i][j] += A[i][k] * B[k][j];
    }
```

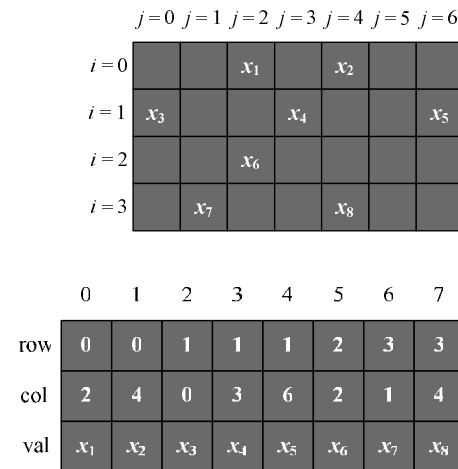
- Χρόνος $O(np m)$.
- Υπάρχουν ταχύτεροι αλγόριθμοι!

Ειδικές Μορφές

- Διαγώνιος: στοιχεία εκτός διαγωνίου 0.
- Τριδιαγώνιος: $M[i, j] = 0$ αν $|i - j| > 1$.
- Τριγωνικός κάτω (άνω): $M[i, j] = 0$ αν $i < j$ ($i > j$).
- Συμμετρικός: $M[i, j] = M[j, i]$.
- Αποθηκεύουμε μόνο **μη-μηδενικά (διαφορετικά)** στοιχεία.
 - Διαγώνιος: $loc(i, i) = i$.
 - Τριδιαγώνιος: $loc(i, j) = 2i + j$.
 - Τριγωνικός άνω: $loc(i, j) = i(i+1)/2 + j$
 - Συμμετρικός: $loc(i, j) = loc(i, j) = i(i+1)/2 + j$

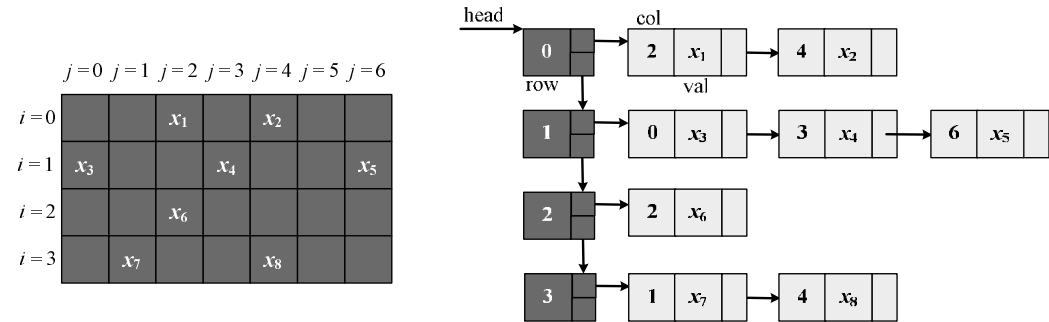
Αραιοί Πίνακες

- **Αραιός πίνακας** $n \times n$ με $k = o(n^2)$ ($< n^2 / 5$) μη-μηδενικά στοιχεία.
- Αναπαράσταση με πίνακες.
- $\approx 3k$ χώρος (δυναμική δομή);
- Αποθήκευση: χώρος $O(k)$.
- Προσπέλαση: χρόνος $O(\log k)$ (δυναμική αναζήτηση).

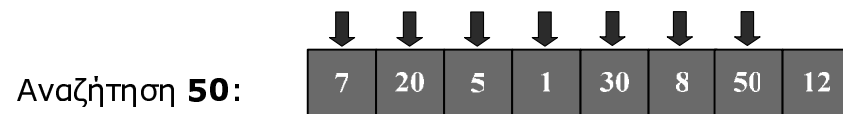
Αραιοί Πίνακες

- Αναπαράσταση με λίστες: χώρος $O(k)$.
- Αποθήκευση: χρόνος $O(\min\{n+m, k\})$.
Προσπέλαση: χρόνος $O(\min\{n+m, k\})$.

Αναζήτηση σε Πίνακες

- Όχι ταξινόμηση: **γραμμική** αναζήτηση
- ```
int linearSearch(int A[], int n, int x)
{
 for (int i = 0; i < n; i++)
 if (x == A[i]) return(i);
 return(-1);
}
```
- Χρόνος  $O(n)$  (βέλτιστος).



# Αναζήτηση σε Πίνακες

- Ταξινόμηση: **δυναμική** αναζήτηση.
  - Χρόνος  $O(\log n)$  (βέλτιστος).
- ```
while (low <= up) {
    mid = (low + up) / 2;
    if (A[mid] == k) return(mid);
    else if (A[mid] > k) up = mid - 1;
    else low = mid + 1;
}
```

